

HET GOBELIN

EEN OUDE TECHNIEK EN HAAR MODERNE TOEPASSING

DOOR CHRISTIAAN DE MOOR

Nulla si truova nato et perfetto.
L. B. ALBERTI.

EEN verzoek van het bestuur van het Universiteitsfonds om naar aanleiding van het 300-jarig bestaan van de Utrechtsche Universiteit een verslag te geven van mijn werkzaamheden als cartonniër en opziener bij het weven van de Gobelins¹⁾ bestemd voor de Aula, is het uitgangspunt van dit geschrift. Het door mij toen gegeven bericht, werd ontdaan van de bijzonderheden over dit speciale werk en in andere opzichten sterk uitgebreid met algemeene notities over het Gobelin zooals ik dat in jaren van ervaring ben gaan zien.

Het leek mij in verband met de hernieuwde belangstelling voor weefwerk en voor het Gobelin in het bijzonder, gewenscht door dit stuk in meer uitgebreiden kring bekendheid te geven aan datgene, wat bij het vervaardigen van een Gobelin zoal naar voren komt. Een historisch overzicht liet ik hier achterwege om niet te lang te worden en het accent te leggen op de moderne vervaardiging. Een uitgebreide litteratuur staat ter beschikking van hen die zich voor de geschiedenis van het Gobelin interesseeren. Achter dit stuk vindt men enkele goede werken vermeld waaruit ik sommige gegevens putte. Na een korte inleiding over de techniek zal ik trachten mijn conclusies te trekken uit eigen ervaring opgedaan als ontwerper, cartonniër en opzichter bij de uitvoering van verschillende werken.

Men zal dan ook dit opstel moeten opvatten als de ontboezeming van een vakman die er een vreugde in stelt anderen te vertellen van zijn werk en die zich heeft ingezet voor een voor hem belangrijk doel, n.l. de vernieuwing en de zuivermaking van het Gobelin.

Techniek.

De techniek van het handweven die reeds tot ver in de oudheid terug grijpt (Egypte) is ontstaan en laat zich het beste begrijpen door het vlechten.

Tusschen de twee boomen van den weefstoel ligt een rij strak gespannen draden de ketting (schering). Door middel van een spoeltje wordt de gekleurde inslag loodrecht in de ketting gevlochten. Het spoeltje wordt met de hand

¹⁾ Gobelins: naar de Manufacture Royale des Gobelins, na 1662 ontstaan door den aankoop van de verffabriek van de Gebr. Gobelin door den Koning van Frankrijk. Vóór dien tijd sprak men van tapisseriën, wandtapijten of arrazzi (van Arras).